

arra, hogy pusztán velük építtesse fel népszínműveinek cselekvényét. A népszínműnek időrendben második művelője Szigeti József volt. (L. o.) Első népszínműveiben (Jegygyűrű, Szép juhász, Csizmadia mint kísértet) ő is paraszti és úri szereplőkkel dolgozik ugyan, de a »Vén bakancsos« c. népszínművében már nincs úri szereplő egy sem. E jóízűen megírt és jól felépített darab egyik legjobb népszínművünk. (Első előadása: 1855. okt. 31-én volt a Nemzeti Színházban.)

Szigligeti és Szigeti népszínműinek ritka nagy színpadi hatása alatt Vas Gereben is megpróbálkozott a népszínműírással, azonban — bár regényszerű korrajzaiban törül metszett magyar alakokat tudott rajzolni — mint színpadi író nem volt szerencsés. Egyetlen népszínműve: »Egy alföldi csárdás« teljesen hatástalanul tűnt le a színpadról. (Bem. 1855. febr. 24. Nemzeti Színház.)

Vachott Imrének különösen a »Huszár-csíny« c. népszínműve hatott és maradt állandóan műsoron. A darabot előbb Aradon játszották (1854. aug. 13.) s csak azután mutatta be a Nemzeti Színház (1855. máj. 19.) nagy tetszés mellett.

Füredi Mihály visszavonulásával és Hegedüs né korai halálával a népszínmű leszorult a Nemzeti Színház színpadáról s egész Tóth Edéig nem is akadt méltó művelője.

Tóth Ede nagyszerűen indította meg a »Falu rosszát« (Bem. 1875. jan. 15. a Nemzeti Színház Tamással és Blahával.) Az első felvonás, különösen Gődör Sándor felléptétől, egy vihart sejtető dráma kitűnő expozéja, de a második és a harmadik felvonás nem váltja be ezt az ígéretet s a darab melodramai megoldásban végződik. Ám e poétikus mű — minden hibája mellett is — értékes alkotás és hatásos színdarab. S csak sajnálunk lehet, hogy a kiváló szerzőt halálos betegsége gátolta a továbbfejlődésben. Második művének, a »Kíntornás család«-nak bemutatóján (1876. jan. 27., Népszínház) a nagybeteg szerző már nem is jelenhetett meg; a »Tolonc« bemutatója idején pedig (1876. máj. 26. Népszínház) már halott volt.

Tóth Edével csaknem egy időben Abo-

nyi Lajos is írt néhány népszínművet. Ezek között a lehatásosabb a »Betyárkendője« (Bem. 1873. szept. 21-én, a Nemzeti Színház.) Az itt-ott terjengőssé rajzolt mese keretében erős kézzel vezeti s hőse halálával fejezi be a cselekményt. A népszínmű keretei között valóságos betyártragédia. Későbbi népszínműve: a maga regényéből átdolgozott »Magduska öröksége« már nem volt ilyen hatásos, a »Siroki románc« azonban jó ideig műsoron maradt. (Bem. 1891. febr. 7-én, Népszínház.)

Tóth Ede után Csepreghy Ferencről (L. o.) várták a népszínmű fellendítését; azonban — sajnos — ő is beteges volt és idő előtt meghalt. Első népszínműve: a »Sárga csikó« (Bem. 1877. dec. 14. Népszínház) rendkívül hatást keltett s a cselekvény egy-két homályos pontját leszámítva ma is egyik legjobb népszínművünk. »A piros bugyellár« (1878. nov. 22. Népszínház) szintén megtette hatását, sőt megteszi ma is. De posthumus műve, a Rákosi Jenő által befejezett »Szép asszony kocsisa« már kevésbé sikerült.

Széles kiterjedésű irodalmi munkássága között Rákosi Jenő is írt néhány népszínművet: »Ripacsos Pista dolmánya«, »Éjjel az erdőn«, »Magdolna«, — melyek közül különösen a legutóbbi — mint érdekes parasztdráma — keltett nagyobb hatást.

Lukácsy Sándor (L. o.) több népszínművet írt, de csak az egy »Vereshajú«-val tudott nagyobb érdeklődést kelteni.

Berczik Árpád (L. o.) Csepreghy »Piros bugyellár«-a nyomán vígjátékszerű népszínműveket írt. Legnagyobb hatása az »Igmándi kis pap«-nak volt. (Bem. 1881. nov. 19.)

Vidor Pál (L. o.), a széphangú népszínműénekes a »Vörössapka« c. népszínművével (Bem. 1882. máj. 27. Népszínház), de még inkább a kedves »Ingyenélők«-kel tűnt fel. (Bem. 1889. febr. 21. Népszínház.)

A népszínmű — miután kimerítette a betyár-romantikát s a huszáreletet — erősen közeledett a fővárosi életkép felé. Majd meg divat lett idegen ajkú nemzeti-seink népeletét színpadra vinni. Így jött létre a »Tót leány« Almássy Tihaimértől, a »Náni« Follinus Auréltól. »Flórika sze-